

Zubry člověk téměř vyhubil. Nová rezervace v Doupovských horách bude pro jejich ochranu zásadní, říká biolog

16.12.2025 - | Česká krajina

Je to nejsilnější příběh, jaký se odehrál v ochraně přírody na evropském kontinentu. Zubr evropský byl tisíce let vládcem evropské i české přírody. Pod tlakem lidí postupně mizel z krajiny, až ho člověk po první světové válce ve volné přírodě vyhubil úplně.

Na celém světě přežilo jen několik málo zvířat v zoologických zahradách a oborách. Některá z nich byla přestárlá, nemocná, neschopná rozmnožování. Situace byla téměř beznadějná. „Vzácnější, takzvaná nížinná linie zubrů pochází z pouhých sedmi zakladatelů. Na záchraně celého druhu se pak podílelo jen dvanáct zakladatelů,“ popisuje zoufalou situaci zubrů po první světové válce Miloslav Jirků z Biologického centra Akademie věd České republiky, který se ochraně zubrů v Česku věnuje. Díky mezinárodnímu úsilí se podařilo zubry zachránit a od 50. let minulého století vracet zpátky do přírody.

„Pro ochranu zubrů je zásadní zakládání nových rezervací. Právě adaptace zvířat na odlišné prostředí pomáhá zvyšovat jejich genetickou rozmanitost. Vytvoření nové rezervace v Doupovských horách je proto velmi důležité v rámci ochrany zubra evropského v České republice,“ zdůraznil Miloslav Jirků a doplnil: „Řada tuzemských i mezinárodních analýz, které vznikaly v minulých letech, jednoznačně označila Doupovské hory jako naprosto ideální lokalitu pro zubry.“

Nová rezervace vzniká díky spolupráci ochránářských společností Česká krajina a Refugium. Na výkup pozemků pro novou rezervaci se může podílet také veřejnost, která může přispět přes dárcovskou stránku

rajprozubry.cz

Za prvních několik dnů se již podařilo vybrat 10 procent potřebné částky. „Jako lidstvo jsme se na málokom tak provinili, jako právě na zubrech. Na druhou stranu právě příběh zubrů ukazuje, že nikdy nemusí být pozdě, že i v téměř beznadějně situaci existuje šance na záchranu. A právě tuto naději na záchranu zubrů mohou nyní lidé podpořit příspěvkem na novou rezervaci v Doupovských horách na dárcovské stránce rajprozubry.cz,“ doplnil Dalibor Dostál, ředitel ochránářské společnosti Česká krajina.

V Doupovských horách vzniká rezervace pro zubry a divoké koně na ploše více než 130 hektarů. Nebude sloužit jen pro ochranu zubrů jako celoevropsky významného druhu. Pastva velkých kopytníků bude především udržovat pestrou a různorodou krajinou a dlouhodobě tak zajistí domov pro stovky vzácných druhů rostlin a živočichů. „Společným projektem pastevní rezervace v Doupovských horách se konečně naplňují naše vize ohledně moderní ochrany přírody ve střední Evropě,“ zdůraznil Prokop Svoboda, zakladatel ochránářské společnosti Refugium. V Doupovských horách se zachovala pestrá mozaika kvetoucích luk s mnoha vzácnými druhy květin, včetně orchidejí, motýlů a ptáků se střídá s mokřady a starými sady. Pastva zubrů a divokých koní právě v takové krajině pomůže udržet její otevřený a pestrý charakter.

Společnost Česká krajina má s chovem zubrů dlouhodobé zkušenosti. V rezervaci v bývalém vojenském prostoru Milovice chová největší stádo těchto vzácných kopytníků v České republice. Díky

jejich přítomnosti vzrostly počty jedinců vzácných druhů rostlin a živočichů u Milovic o stovky i tisíce procent.

Na výkup pozemků pro rezervaci velkých kopytníků v Doupovských může veřejnost přispět prostřednictvím portálu rajprozuby.cz. V první fázi projektu by mělo v rezervaci žít 7 zubrů a 12 divokých koní, zvířat by mělo postupně přibývat.

Ochranářská organizace Česká krajina na projektech spojených s ochranou přírody spolupracuje s experty z Biologického centra Akademie věd České republiky, Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Univerzity Karlovy v Praze, Ústavu biologie obratlovců Akademie věd České republiky, Botanické zahrady hlavního města Prahy, Zoo Liberec, České zemědělské univerzity v Praze, Mendelovy univerzity v Brně, Masarykovy univerzity v Brně a dalších odborných institucí.

Projekty návratu a ochrany velkých kopytníků podporuje Akademie věd ČR v rámci programu Strategie AV 21, Záchrana a obnova krajiny, dále společnosti Nadace PPF, Nadace Kooperativa, Nadace Qminers, Nadace Benetheo, E.ON, JRD, CTP, Nadace O, Nadační fond rodiny Malých, Accace, Nadace Tipsport, ČEPS, Carborundum Electrite, Amanita Design, DARRÉ, Linde, Semix, ProfiG2, Bird & Bird, Hornbach, Printwell, Delta Light Czech, LaNiche, Payton Legal, Projan Service, Bříza & Trubač, advokátní kancelář, Vertue, Beire, Pro živou zahradu, JK Jitka Kudláčková, Nadace ČEZ, Megabooks CZ, Net4Gas, Pivovar Zubr, Cestovní kancelář Periscope Skandinávie, Abrasiv, Hotelová škola Poděbrady, Operační program Životní prostředí, Státní fond životního prostředí, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Středočeský kraj, Jihomoravský kraj, Město Milovice, Město Benátky nad Jizerou, American International school ve Vídni, milovická Mateřská škola Kostička, sdružení Přátelé a rodáci Milovic i veřejnost.

Foto zubr evropský: Vojtěch Lukáš

<https://www.ceska-krajina.cz/5973/zubry-clovek-temer-vyhubil-nova-rezervace-v-doupovskych-horach-bude-pro-jejich-ochranu-zasadni-rika-biolog>